

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETESI DÍJAK: Brassóban egy óra 70 lej
negyedévre 190, félre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HÍRDETESEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÉRADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APROHÍRDETESEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Ujabb merénylet a magyar kultúra ellen

Csikmegyében egy egész sereg róm. kat. iskolát foszt meg egyszerre a lététől Anghelescu miniszter — A püspök felhívja a plebániákat, hogy csak az erőszaknak engedjenek

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Az erőszak és törvénytelenység üldöző rendszere nem ismer határt, kiméletet, emberi jogot, isteni parancsot. Anghelescu miniszter változatlan vadsággal és szemérmelenséggel támadja tovább a magyar felekezeti oktatást és olyan intézkedéseket tesz, melyek a tételes törvényekkel, az alkotmány által biztosított jogokkal, a békeszerződésben foglalt kötelezettséggel, s a legegyszerűbb civilizatorikus szempontokkal merőben ellentétben állanak.

A közoktatásügyi miniszter legújabbán Csikvármegye róm. kat. magyar iskoláira szabadította rá sovén dühének és barbár szellemének furiáit. Olyan rendelkezéseket tett, amelyek ez iskolákat százados létük alapjaiban támadja meg, melyek legszentebb autonómiájukban gyalázzák meg, s végzetesen meg akadályozza őket abban az ősi és méltó hivatásukban, hogy a székelység magyar műveltségét, mely ennek a földnek értékét és szépségét adott, előmozdítsák.

Micsoda hazugsággá és szemfényvesztéssé alacsonyítja ez az Anghelescu-féle irtóhadjárat mindazt a csillapító és biztató nyilatkozatot, melyet Bratianu miniszterelnök és társai csak pár hónappal ezelőtt tettek a Székelyföldön. Hogy lehet ezeknek a nagy uraknak még egyáltalán hinni, mikor a brutális tények világánál kitünik, hogy minden ígéretük csak ámtás, képmutatás?

Anghelescu és az erőszak! Az erőszak és Anghelescu! Neki van kényre-kedvre kiszolgáltatva az egész magyarság; az egész magyar kultúra, Románia hírneve, a civilizáció becsülete, a népjog és az igazság.

De csak rajta, teljék be a mérték. Szenvedünk, tiltakozunk és várunk.

A csikmegyei magyar iskolák tömeges megrontásáról az alábbi jelentést kaptuk:

Gróf Mailáth Gusztáv Károly püspök a csikmegyei róm. kat. iskolák plebániái hivatalának e hó 26-án rendeletet küldött, melyben Anghelescu miniszter következő megdöbbentő és felháborító intézkedéseit tudatja: «4208—1924 sz. Román nyelven a következő magyarra fordított jegyzőkönyvet kaptam ma:

89477—1924. Min. Instr. Jegyzőkönyv. Ma 1924. febr. 21. alulírottak megjelenően a csikszereci tanfelügyelőség hivatalában, Grigore Popescu kisebbségi inspector elnöklete alatt, megvitattván a csikmegyei r. k. kisebbségi iskolák ügyét, a következőket határoztuk:

1. A kászónujfalvi, csicsói, szentdomokosi, madéfalvi, és tölgyes-recefalvi iskolák fenntartói utasítandók, hogy szeptember 1-ig megfelelő helyiségeket építsenek.

2. A taploczi, dítrói, csicsói és kászónujfalvi tanítók nyugdíjaztassanak és helyükbe fiatal tanítók állíttassanak be.

3. A karcfalvi, csicsói, somlyói, csomor-tám, szentimrei, szentgyörgyi, szentmártoni, nagykászóni, (Altiz, Feltiz) szentsimoni, csatószei, szárhelyi, dítrói és fiodosi községek róm. kat. iskoláinak helyiségei nem a felekezeté, hanem a politikai községé s ezért azok az állam által elveendőek.

Megjegyezzük, hogy a revizorátus már megtette ily értelemben a lépéseket s a megyei közigazgatási bizottság 7617—1923. sz. rendeletével már felhívta a községeket, hogy adják át ezeket az iskolaépületeket az államnak, hogy azokban állami iskolákat nyithasson. K. m. f. Grigore Popescu inspector scolar. Nie datei secret scolar. M. Comaniciu rev. scolar.

Midőn tudomására hozom, hogy az inspector ezen jogtalan eljárása ellen azonnal tiltakoztam a közoktatásügyi miniszternél, fel-

hivom, jelezze sürgősen, az iskola elvétele ügyében történt-e már intézkedés? Az iskolában az előadásokat kezdjék meg,

abból kimenni csak abban az esetben szabad, ha erőszakot alkalmaznak,

miről jegyzőkönyvet kell felvenni. Ebben a jegyzőkönyvben hivatkozzék arra, hogy az iskolát a patronus község vagy birtokos község tisztán az egyházközségnek e célra adta át, hivatkozzék a sok százados gyakorlatra, használatra. Ha utánjárásuknak nem lesz foganatja, abban az esetben pert fogunk indítani s jó előre utasítom, hogy e célból a

Szomszéd állam ne vegyen részt az ellenőrzésben

Nagyhatalmak Magyarország mellett

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Journal de Genève arról értesül, hogy a legyőzött államok lefegyverzésének ellenőrzése tárgyában komoly elintétek merültek fel. A népszövetségi tanács körében tudvalevőleg, főképp a kis-antant és Lengyelország részéről az a kívánság került előtérbe, hogy az ellenőrző bizottságban, az ő delegáltjai is ott legyenek. Nevezetesen, hogy Németországban Lengyelországnak, Magyarországon Romániának jusson az a szerep, hogy a katonai ellenőrzés gyakorlásában részt vegyenek.

Ez a törekvés, mint a genfi ujság értesül, a népszövetség tanácsában erős ellenállásra talált. A kívánság ellen nemcsak Nagybritannia, Olaszország és Svédország, hanem más államok képviselői is kifogást emeltek. A japán tanácsag azt javasolta, hogy a szemszédos államok póttag útján képviseltesék magukat az ellenőrző bizottságban. A kérdés megvitalását a tanács hattagu bizottság elé utasította.

Románia és Lengyelország a területi sérthetetlenségért

A népszövetség teljes ülése hétfőn tárgyalja a döntőbírárság tervezetét

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A leszerelési bizottság immár befejezte a döntőbírárságra, az államok biztonságára és a leszerelésre vonatkozó jegyzőkönyv vitáját. A népszövetség pár nap múlva, hétfőn már teljes ülésében fogja tárgyalni a korszakos jelentőségű javaslatot és semmi kétség benne, hogy a teljes ülés magáévá fogja tenni a tervezetet. Azután már a leszerelési konferencia következik.

A leszerelési bizottságban érdekes indítványt tett Titulescu román és Krinsky lengyel delegált. Athatva attól az aggodalomtól, nehogy a döntőbírársági és leszerelési eljárás esetleg a békeszerződések revízióját s ezzel kapcsolatban a területek megváltoztatását vonja maga után, azt a javaslatot tették, hogy a bizottság a közgyűlésnek szóló jelentésbe határozott kijelentést vegyenek fel arra nézve, hogy

a döntőbírársági procedurák egyikét sem lehet alkalmazni a békeszerződések megváltoztatására oly értelemben, hogy ezáltal a tagállamok területi sérthetlensége változást szenvedjen.

A népszövetség tanácsa Georgia ügyben is tárgyal. Elhatározták, hogy a helyzetet figyelemmel kísérik és minden követési alkalmat megragadnak. A tanács hatodik bizottsága pedig San Domingo köztársaság felvételét tárgyalta. A

szónokok kedvezően fogadták Délamerika képviselőjének e kibővülését. Monacónak azonban kevés kilátása van a felvételre, mert a népszövetségnek nincs szándékában tulságos kicsiny államokat felvenni.

A népszövetségi delegáltak különben meglehetősen kifáradtak a sok munkában és a nagy kimerültség miatt, amihez még erős spanyol járvány is járult, sokan elutaztak Genfből.

Amikor a miniszter nem tud saját rendeletéről

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megírta a Brassói Lapok annak idején, hogy a közoktatásügyi miniszter rendeletben értesítette a kolozsvári lutheránus egyházat, hogy iskolájában csak német nyelven taníthat, és onnan a magyar nyelvet száműzi. Ebben az ügyben Roth képviselő vezetésével az egyháznak egy küldöttsége Anghelescu miniszternél megjelent, aki a megjelentek nagy csodálkozására kijelentette, hogy a rendeletről nem tud és csütörtökre Bukarestbe kérte a küldöttséget, hogy ezt a kérdést véglegesen letárgyalják.

A lej Zürichben nyitáskor 2.72 és fél

Reményik Károly nyilatkozata programjáról

**A Magyar Párt kolozsvári tagozatának
elnöke a szervezést tartja a legfontosabb
kérdésnek**

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megírta a Brassói Lapok, hogy az országos magyar párt kolozsvári tagozata elnökéül, Reményik Károlyt, a kolozsvári lutheránus egyház volt gondnokát választotta meg. Munkatársunk ma felkereste Reményik Károlyt aki programjáról a következőket mondotta:

— Nehéz programot adni ebben az esetben, mert nem egy munkába való bekapcsolódásról van szó, hanem egészen elől kell kezdeni. Ami eddig történt, az a semmivel egyenlő, a kolozsvári magyarság teljesen szervezetlen, úgy, hogy egyáltalában nem tud ellenállást kifejteni a minduntalan megismétlődő támadásokkal szemben. Elsősorban meg kell szervezni a kolozsvári tagozatot, be kell hozni az embereket, mert ennek a pártnak igazán csak a tagok száma kölcsönözhet súlyt és tekintélyt. A jövő héten választmányi ülést tartunk, akkor beszélem majd meg munkatársammal, hogy mit tehetünk és miképpen kell a nagy munkához hozzákezdeni.

— Messzebbmenő céljaink még nincsenek és nem is lehetnek addig, amíg erőviszonyainkkal nem vagyunk tisztában. Ha együtt lesz a tábor, megcsinálhatjuk a haditervet, amelynek célja csak a magyar népkisbbség jogos igényeinek, kéréseinek és követeléseinek kielégítése lehet.

Tizenöt kilogramm arany és ezüst, negyedmillió készpénz

Kétszer elajándékozott hagyaték —

MAROSVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Eveken át özvegyen élt Maros vásárhelyen özv. Csázik Jánosné. Néhai férjének jól jövedelmező állatorvosi praxisa volt, amelyből tekintélyes vagyont szerzett. E vagyon jövedelméből az özvegy férje halála után gondtalanul meg tudott élni.

Csázik Jánosné nem szerette a rokonokat, akik különködő viselkedését mindig kifogásolták. Ezért nem érintkezett senkivel sem Láró Emil marosvásárhelyi lakos kivételével, akire végrendeletileg rá hagyta minden ingó és ingatlan vagyonát.

A nyolcvan év felé járó szeszélyes matrona közben ismeretséget kötött egy cigány származású bankszolgával, Roska Jánossal, aki éveken át hűséges kísérlője volt. Csázikné egy szép napon azzal lepte meg Roskát, hogy egy életjáradéki szerződés megkötésére tett ajánlatot. Roska János természetesen nem idegenkedett a gazdag ajándék elfogadásától, megkötötték az életjáradéki szerződést, melynek értelmében a fiatal Roska hűséges gondozója és vigasztalója maradt a matronának, ezzel szemben Csázikné neki adományozza 236 ezer lej készpénz vagyonát, 15 kilogramm ezüst és aranyeműjét és butorait.

Csázikné nemsokára meghalt. A végrendelet alapján Láró Emil hagyatéki tárgyalást kért. Ekkor derült ki, hogy Csázikné életjáradéki szerződést kötött Roskával anélkül, hogy korábbi végrendeletét visszavonta volna. Láró nem talált semmit a hagyatékban, Roska pedig nem adott ki semmit. A szerelmes szívű matrona zavaros hagyatékozási ténykedéseiből, ilyenformán bűnügy lett, amennyiben Láró jogi képviselője tegnap az ismeretlen tettes ellen bűnvádi feljelentést tett az ügyészségen a végrendeleti hagyaték meglopása miatt.

Amerika nem avatkozik bele a kínai polgárháborúba

LONDON. (A Brassói Lapok munkatársától.) A Morningpost jelenté Washingtonból: Bár az északamerikai Egyesült Államok nem kíván beavatkozni a kínai keleti polgárháborúba, mégis abban az esetben, ha a Pekingben élő külföldiek veszélybe jutnának, a hatalmak beavatkozása épp úgy nem fog elmaradni, mint az emlékeztető boxerláadás alkalmával.

**Hirdesse meg árult a „Brassói
Lapok”-ban és özönével kapja
a rendelést, mert a „Brassói
Lapok”-at mindenki olvassa.**

Miért kötötte meg a magyar kormány a szovjettel az egyezményt?

A magyar-orosz egyezmény német megvilágításban

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az orosz-magyar egyezség híre élénk érdeklődést keltett Németországban is. Politikailag, mert az új megegyezés, bár csak logikus következménye Európa mai nemzetközi helyzetének, a szovjetkormány súlyát és tekintélyét növeli; gazdaságilag, mert Magyarországot is belekapcsolja abba a nagy érdekszövetségbe, amely az Oroszországgal való barátságos viszonyból a saját anyagi erejének gyarapodását várja. Ha tehát nem fordulópont, mégis jelentős tény, Magyarország nézőpontjából az orosz közeledés.

Német politikai körökben már régóta uralkodik az a nézet, hogy az orosz birodalom belső rendje nem lehet hivatalos vizsgálódás tárgya. Miután a szovjetkormány kifelé hivatalosan az orosz birodalmat képviseli, természetesen hivatott is állami szerződések megkötésére. Egyre szaporodnak az országok, amelyek a szovjetkormányt elismerik és vele szerződéseket kötnek. Érthető és természetes, hogy már gazdasági okokból is Magyarország nem óhajtott továbbra is háttérben maradni. Mind ez azonban nem foglalja magában a bolsevizmusnak, mint politikai szervezetnek elismerését.

A világforradalom eszméje Oroszországban csak belső politikai jelszó, a szovjetkormány külső politikájában immár csak névleg szerepel. Lehet, sőt valószínű, hogy az orosz külső képviselők összekötésében vannak az egyes államok kommunista szervezeteivel és ténynek vehető, hogy például a német kommunisták Moszkvából kapják utasításait, de e veszedelmesnek tetsző agitációnak, német vélekedés szerint, tisztán gazdasági jelentősége van. Ha sikerül az igazi békét helyreállítani, a munkanélküliséget csökkenteni, egészséges gazdasági és megélhetési viszonyokat teremteni, akkor a kommunizmus össze fog roppanni és legerősebb fegyvere, a milliók nyomora, ki fog hullani kezéből.

Az orosz-magyar megállapodás nem jelenti Magyarország orientálását Oroszország felé; hisz a diplomáciai viszony helyreállítása nem lehet akadálya, hogy a magyar kormány országa érdekeit a neki tetsző irányban érvényesítse. Az ilyfajta elmélkedésnek azonban gyakorlati értéke alig van, amíg Románia a kisanantant kebelében gyakorolja külső politikai befolyását. Ha már egyáltalában külső politikáról szabad beszélni, két tényre kell rámutatni. Először arra, hogy a szovjetkormány nyugat felé nagyobb politikai sikerről majd csak akkor beszélhet, ha az angol parlament az angol-orosz egyezséget megszavazza. A másik tény, hogy Kelet felé, amint a kínai események mutatják, az orosz külső politika gyökeret verni alig tud.

Oroszország gazdasági felépítése előbb-utóbb a nagyvilág egyik legégetőbb problémájává fog válni. Az orosz kormány még egyre kísérletezik, tervei és eszközei már nem igen járnak a kommunizmus utvesztőiben és közelednek a régi kipróbált utakhoz, de épp e kísérletezés teszi sokszor bizonytalanná a helyzetet és nehezíti a gazdasági közeledés kiépítését és állandósítását. Oroszországnak nagy anyagi befektetésekre, rettenetes sok külföldi tőkére van szüksége, hogy az anyagi romlás látható és veszedelmes bajain enyhíthesse. Vajjon sikerül-e neki Lenin végrendeletét megvalósítani, a jövő kérdése. Biztos ítéletet mondani nem lehet.

Magyarországnak a világpiacra orosz országgal versenytől nem kell tartania. A hivatalos orosz statisztika azt mutatja, hogy az orosz gazdasági termékek kivitele csak csökkenni fog. Egyre szaporodnak a területek, amelyeket az orosz parasztok többé meg nem mivelnek; az orosz sivatag nő, terjed, gyarapodik és a világ egyik

legjobb termőföldje parlagon hever. Ez pedig épenugy emeli Magyarország földjének gazdasági súlyát, mint az Oroszország felé megnyíló kiviteli lehetőségek.

Oroszországot, úgy vélik német gazdasági körök, csak a nagyvilág összessége, egyetemes akarata állíthatja talpra. Ez okból szükséges, hogy lassan Moszkvában találkozzanak ama diplomáciai és gazdasági erők, amelyek közös munkára egyesülhetnek a világ ama nagy sebének szánására, amelyet Oroszországnak hívnak. Hogy Magyarország sem zárja ki magát e nagy feladatokból, csak örvendetes. Magyarország is csak akkor fog tiszta képet nyerni az új egyezség jó és rossz oldaláról, ha képviselőinek Moszkvában alkalma nyílik a viszonyokba bepillantani.

A nemzetközi diplomáciaának Moszkvában első kötelessége a békés gazdasági törekvéseknek útjait ápolni és támogatni. Magyarországot e békés keretben a szovjetkormány épp oly örömmel üdvözölheti, mint amaz államok egész sora, amelyek vele a szorosabb kapcsolatot már készséggel felvették.

Budapesti kormánykörökben a Prágai Magyar Hírlap szerint ekkép nyilatkoznak a magyar-orosz megállapodás indokairól:

Két szempontból mérlegelhető a szóbanforgó egyezmény: gazdasági és külpolitikai szempontból. Kétségtelen, hogy bizonyos gyártmányaink, amelyek már a háború előtt piacra találtak Oroszországban, jövőben is elhelyezhetők lesznek. Viszont Oroszországból közvetlenül beszerezhetünk oly nyerterményeket, amelyekre, mint például a kőolajra, föltétlen szükségünk van. Gazdaságilag tehát indokolt, hogy ne maradjunk elzárkózottságban Oroszországgal szemben, ha a kormányzati rendszer nem is felel meg fölfogásunknak.

Külpolitikailag nincsenek ellentétek a két ország között, sőt esetleg bizonyos kérdésekben azonos lehet az álláspontunk. Tudvalevő például, hogy az orosz kormány nem ismerte el a békeszerződéseket, amelyek nélküle jöttek létre s valószínű, hogyha Oroszország tagja is lesz a Nemzetek Szövetségének, a szerződések revíziójára irányuló törekvések mellé fog állani.

— A moszkvai fölfogást e tekintetben megvilágítja az a körülmény, hogy a szovjetkormány — ámbár a st. germaini és trianoni szerződések érvénytelennek mondták ki az 1918-iki bresztlitovszki szerződést — azon az állásponton van, hogy Ausztria is, Magyarország is már elismeri a szovjetköztársaságot.

— Hogy a magyar kormány miért köt hamarabb egyezményt Oroszországgal, mint a kisanthoz tartozó államok, annak nagyon egyszerű a magyarázata: a moszkvai kormány már többször kijelentette, hogy a gazdasági megállapodásokban azok az államok részesülnek előnyben, amelyek hamarabb veszik föl vele a normális viszonyt.

Magyarország a takarékoság ulján

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A pénzügyminiszteriumban elkészültek a takarékosági bizottság felállítására vonatkozó tervezettel. A bizottság a takarékoság keresztülvitelének ellenőrzésével foglalkozik. Tagjai a miniszterek, továbbá minden miniszterium két képviselője és harminc tagu pénzügyi ellenőrző bizottság. Az új szerv rövidesen megkezdí működését.

Olcsósági akció Budapesten

Budapesti tudósítónk jelenti: A minisztertanács elfogadta Ripka fővárosi kormánybiztosnak a főváros élelmezésének olcsóbbá tételére vonatkozó előterjesztését.

Felmentették

A csongrádi pör vádlottait

Nincsenek tárgyi bizonyítékok ellenük — A vádlottak kihívó viselkedése — Felmentés után a Lőrinc-étteremben

SZOLNOK. (A Brassói Lapok tudósítója.) Egész Magyarország közönsége feszült érdeklődéssel figyelte a csongrádi bombamerénylet vádlottjainak bünpörét, melynek folyamán a merénylet elkövetésével vádolt férfiak mindvégig mereven tagadtak és a védők csak egész sorozatát vonultatták fel, hogy ártatlanságuk mellett tanuskodjanak. Mindemellett mégis meglepetés volt a bíróság pénteki délutáni ítélete, melynek alapján a merénylet valamennyi vádlottját felmentette a vád és annak következménye alól, tekintettel arra, hogy a vádlottak visszavont beismerő nyilatkozataival szemben sem lehetett elég tárgyi bizonyítékot szerezni bűnösségük megállapítására.

Pénteken délután már fél háromkor zsúrvita volt az esküdtszéki tárgyalóterem. Az esküdtek teljes számban megjelentek, valamennyöknök gomblyukában fehér székfü. Az uccán megerősített rendőrposztok cirkáltak, hogy elejét vegyék minden esetleges zavarnak.

Fél négy órakor bevezették a vádlottakat, akik padjaikban mosolyogva foglaltak helyet. Az elnök figyelmeztette a hallgatóságot, hogy az ítélet kihirdetése alatt nyugodtan viselkedjenek és tetszésének, vagy nem tetszésének nyilatkoztatást tartózkodjanak. A rövid beszéd után kihirdeti a következő ítéletet:

— A Magyar Állam nevében. 1923. dec. 31-e óta letartóztatásban levő Simkó László 25 éves rom. tat. csongrádi földművest, Bölönyi Miklós 32 éves csongrádi ügynököt, három gyilkosság büntette és huszonöt gyilkosság kísérletével vádja alól, Fülöp Andor 26 éves rom. kat. csongrádi földművest, Piroška György 26 éves csongrádi kereskedőt, Piroška János 32 éves realiskolai tanárt, Sági János 27 éves csongrádi földművest három gyilkosságra és huszonöt gyilkossági kísérletre való felbujtás és abban való bűnrészeség miatt emelt vád alól, valamint Sági Rikust három gyilkosság büntette és huszonöt gyilkossági kísérlet bűnsegédi bűnrészeség miatt emelt vád és következményei alól törvényszék felmenti.

Az ítélet kihirdetésekor a teremben éljenzés hangzott fel. Az elnök erősen rendutasítja a közönséget és az éljenzőket kivezeteti. A rövid incidens elcsillapulta után folytatja az ítélet felolvasását:

A törvényszék elrendeli Simkó László, Bölönyi Miklós és Fülöp Andor azonnali szabadlábrahozását, mert a többiek biztosíték mellett is szabadlábon voltak.

A felmentéssel a törvényszék a Btk. 326. paragrafjának második bekezdése alapján, a bizonyítékok hiányában hozta s a per költségeit a kincstár marasztalta el. A felmentés indoklása szerint közvetlen bizonyíték a vádlottak ellen nem merült fel, viszont a vádlott visszavont beismerése s a pör folyamán példaként közvetett bizonyítékok nem elégségesek arra, hogy a vádlottak bűnösségét tagasukkal szemben meg lehessen állapítani.

Az ítélet el Boros ügyész felebbezését és semmisségi pást jelentett be. A vádlottak és védők az ítélet megnyugodtak és bejelentett semmiféle panaszukat visszavonták.

A főtárgyalásefejezése után a felmentett vádlottak védőik kíséretében a Lőrinc-féle étterembe mentek vacsora alatt a szolnoki esküdők elnöke közölte a vádlottakat felmentésük alkalmáról. A beszédre Ulain válaszként és kérte ellenlevőket, hogy a bíróságot tiszteljék s azzal, hogy méltó viselkedést tanúsítsanak.

Véres zavarok Szentpéterváron

STOCKHOLM. (A Brassói Lapok tudósítója.) Művai jelentések szerint Szentpéterváron véres zavargások törtek ki. A kirendelt tonaság állítólag nem hajlandó a néprőni. A rendőrség közbelépett, négyyszembert letartóztattak, negyvenet halálra lőttek és tizenhetet kivégeztek. Kihirdik az osztrómállapotot.

Németors és a külföld

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítója.) A birodalmancellár a moszkvai, párisi, londoni és nmet nagyköveteiket Berlinbe hí a kormány követi útján meg akarja látni, milyen a hangulat külföldön Németország irányában.

Jugoszlávia tovább fegyverkezik

Radics az előtérben — A jugoszláv magyar kisebbség szervezkedő mozgalma

ZÁGRÁB (A Br. L. tud. távirata) A Reiss közli Radics nyilatkozatát a politikai helyzetről. A belügyminiszter a király nevében felajánlotta Radicsnak a miniszterelnökséget, ő azonban az ajánlatot elhárította azzal, hogy az szerinte még korai és rossz vért szülhetne Szerbiában.

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítója.) Radics visszatérése óta kétségtelenül egyik legszámottevőbb faktora a jugoszláv belpolitikai életnek. A parasztpártnak ez a nagy tehetségű vezére, akit moszkvai kirándulásakor sokan lekicsinylő mosollyal elintéztettek tekintettek, s akinek megdöntölként, rapszodikus agyára valló kiszólásai nem egy ízben zsákuccába vitték pártját, Pasicsnak a nagyszerb hódító politika e kiérdemesült veteránjának egyik legfélelmetesebb ellenfelévé nőtte ki magát. Pasics Davidovics kormányrajutása előtt készséggel félreállt. Gondolta magában, eddigi életpályája számtalan példáját adta annak, hogy az ország és a dinasztia Jugoszlávia gondviselészerű politikáját sokáig úgy sem nélkülözheti s a ma hatalmon levő kísérletezők kudarca után az uralkodó kegye automatikusan ismét feléje, a nagyszerb álmok hű őrzője felé fordul. Ez az interregnum azonban jobban huzódik, semmint a félretolt radikálisok várták volna s kivált Macdonaldnak genfi beszéde is mintha megdöntölként készletre volna a kisantant államok politikai életének legfőbb intézőit.

Radics nem tesz esküt a király kezébe

Radics legutolsó nagy zágrábi beszéde lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a horvát parasztpártnak a kormányba való belépését a legkomolyabb formában tárgyalják. A zágrábi ülés összehívása kor belgrádi kormánykörökben élénk nyugtalanság jelei mutatkoztak, az ellenzék pedig kárörvendve várta Radics államellenes és dinasztia ellenes nyilatkozatait, amelyek majd kényes helyzetbe hozzák a kormányköröket. Radics azonban tulajdönt ellenfelei eszén, s mondhatnók bizonyos kormányképes higgadtsággal fejtette ki a párt politikáját, támadva a Pasics-Pribicevics-féle kormányrendszert, a mely kiméletlen centralizmusával és militarisztikus irányzatával csak az államalkotó elemek végleges szakadását okozhatta volna. Hangoztatta a szerb-horvát megegyezés szükségességét, amelynek első lépését Davidovics kormányra jutásában látja és beszédével, minden várakozás ellenére nemhogy megrendítette volna, de stabilizálta a belgrádi kormány helyzetét.

A zágrábi beszéd hatása alatt történt, hogy a belgrádi kormány és a horvát köztársasági parasztpárt között elvi megegyezés jött létre a horvátoknak a kabinetbe való belépését illetően s a tárgyalások is megkezdődtek a kormány újalakítására. Mint a Germánia belgrádi Wolff távirata jelenti, a horvátok a törvények kiegyenlítésére, az agrárreform s szociális gondozás, valamint az erdészeti és bányászati minisztériumokat igénylik, s jelöltként a parasztpárt két alelnökét, Macseket és Predavecet, továbbá Körnjevics és Kosutics képviselőket emlegetik. Radics maga természetesen nem vállalt tárcát, mert nem akarja letenni az uralkodó kezébe a miniszteri esküt.

A hírhedt Narodna Obrana

Az ellenzék a kormánynak a horvát parasztpárthoz való viszonyát a megegyezés ellenére tisztázatlannak látja. Szerinte Radicsnak a kormányba való belépése még nem jelenti az őszinte horvát-szerb megegyezést. A kormánynak, különösen pedig a dinasztiaának, amelynek komoly külföldi faktorok sürgettek a horvátokkal való megegyezésre, Davidovics ügyes sakkhuzása kapóra jött, ellenben

senkisémet látja, hogy ez a házasság a gyakorlati életben hogyan fog bevalni. A nagyszerb elemek, akik megvalósíthatatlan ábrándjaikat veszélyeztetve látják, nem fognak szó nélkül leszerelni. Így például a Narodna Obrana, a hírhedt egyesület minap határozatot hozott, amely szerint a minden feltétel nélkül való nemzetiség alapján áll és semmiféle alakban sem fogadja el a három nemzet elmeletét, egyben felhívást intéz szervezeteihez, hogy ebben a kérdésben ne engedjenek és a leghatározottabban védelmezzék meg a nemzet egységét, bármely oldalról jönne is a támadás.

A Magyar Párt ujjaéledése

Ez eseményekkel kapcsolatban a jugoszláviai magyar párt újra megkezdte szervező munkáját. A tiszamenti magyarság szervezetei már teljes erővel folytatják a munkát s különösen nagy súlyt vetnek arra, hogy minden magyar választópolgár formális tagja legyen a pártnak. Új pártszervezet kiépítéséről is gondoskodás történik. Legközelebb szervezkedő népgyűlés lesz Tornyospusztán, amelynek magyar népe eddig az üldözések miatt nem alakíthatta meg a Magyar Párt helyi szervezetét. Baranyában szintén új erővel indul meg a Magyar Párt agitációs munkája. A zombori Magyar Párt kiküldöttei fognak több baranyai községben a magyar néphez szólni, nem azért, hogy meg erősítsék hitében és a Magyar Párthoz való ragaszkodásában, miután arra nincs szükség, hanem azért, hogy Baranyában is előkészítsék a zárt sorokban történő szervezkedést. Az ujvidéki Magyar Párt előkészítő munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy valószínűleg a legközelebbi vasárnap megtarthatják az ujvidéki magyarság impozánsnak ígérkező első gyűlését. Az ujvidéki Magyar Párt megalakulása után az egész Délbácskában megkezdődik a szervező munka.

Kereskedelmi tárgyalás Jugoszlávia és Magyarország között

Ezenkívül kereskedelmi tárgyalás indult meg a magyar kereskedelmi minisztériumban szeptember 16-án a jugoszláv megbízottakkal. Az SHS. állam részéről vasuttarifális engedményekre nézve tettek javaslatot és Jugoszlávia a Balkán és az Adria felé irányuló vasutvonalain hajlandó a magyar áruk és iparcikkek szállításánál megfelelő kedvezményt adni, ha viszont a délszláv árukat is kedvezményben részesíti Magyarország. Minden remény megvan a megegyezésre.

Jugoszlávia tovább fegyverkezik

Hiányos volna a kép, ha végezetül meg nem írónk, hogy az állami költségvetés tárgyalása alkalmával komoly összeközlésre van kilátás a jugoszláv hadügyminiszter és pénzügyminiszter között mert az előbbi a haditárca költségvetését az eddiginek duplájára akarja emelni.

Foglalás a csikszeredai osztálymérnökségen

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítója.) Érdekes foglalási botránnyról beszélnek a városban. Karda Gyula csikszeredai fűszer- és csemegekereskedő részére legutóbb nagyobb cukorszállítmány érkezett, amelyből nagyobb mennyiségű cukor hiányzott. A kereskedő ezért kártérítési pert indított az államvasutak ellen és a csikszeredai járásbíró 11 ezer lej kártérítésre kötelezte a CFR-t. Mivel a vasut nem tett eleget kártérítési kötelezettségének, Karda Gyula ügyvéd, dr. Balogh Lajos útján a végrehajtás elrendelését kérte. Legutóbb Balogh Lajos megjelent a végrehajtóval a csikszeredai osztálymérnökség hivatalos helyiségében ahol lefoglalták az osztálymérnökség irodaszatálait és iratszekrényeit. Hogy a vasut meg akadályozza az árverést, felfolyamodással élt a végrehajtás ellen.

Nem minden felekezeti iskola kap nyilvánossági jogot

Popovici József kolozsvári egyetemi tanár lesz valószínűleg a partikuláris iskolákról szóló javaslat előadója — Sándor József intervenciója az iskoláknak más felekezeti tanulókat által való látogatása ügyében

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sándor József országgyűlési képviselő több iskola ügyben Angheliescu miniszternél járt Sinajában. A miniszter kijelentette a képviselőnek, hogy a partikuláris, illetve felekezeti iskolákról szóló törvényjavaslat egyik legelső tárgya lesz a külsőből álló parlamenti ülésnek és valószínű, hogy a javaslat előadója Popovici József kolozsvári egyetemi tanár országgyűlési képviselő lesz, a temesvári hírhedt vizsgabotrányok hőse. A javaslat részleteiről a miniszter nem nyilatkozott, kijelentéseiből azonban arra lehet következtetni, hogy néhány felekezeti iskolának adnak nyilvánossági jogot, a nagy többségnek azonban nem.

Sándor József interveniált a miniszternél, hogy a felekezeti iskolákba más felekezeti szülők is járathassák gyermekeiket és erre vonatkozóan sok száz aláírással ellátott kollektív kérvényeket is terjesztett a miniszter elé. Angheliescu kijelentette, hogy a kollektív kérvényeket figyelembe nem veheti és felhívja a szülőket, hogy kívánságaikat egyénenként terjeszték a miniszterium elé és akkor az esetek egyénenként kerülnek a körülmények mérlegelésével elbírálás alá.

Mussolini fogadta a magyar képviselőket

Őszinte barátja Magyarországnak

ROMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az olasz sajtó nagy melegséggel foglalkozik a magyar képviselők és újságírók olaszországi kirándulásával. A Journal di Italia leközlí azokat a beszélgetéseket, amelyeket munkatársa Almásy László, Hegyeshalmy Lajos, Puky Endre és Förster Aurél képviselőkkel folytatott, akik valamennyien az olasz-magyar barátságot hangoztatták. Mussolini miniszterelnökénél Puky magasszárnyalású olasz beszédet mondott, melyre Mussolini válaszában azt a reményét fejezte ki, hogy a magyarok nemcsak a történelmi, hanem a modern Itáliát is meglátták, amely nem a múlt tüköréből, hanem a jelen pozitív munkájából él.

Nyíltan jelentette ki, hogy külpolitikájának egyik tengelye a magyarság iránti aktív szimpátia, annyival is inkább, mert pozitív tudja, hogy a világháború felidézéseben a magyar nemzetnek semmi része nem volt.

A fogadtatás végén Mussolini elbeszélgetett a magyar képviselőkkel, majd a vendégekkel együtt lefénnyépeztette magát. A pápai fogadtatás után a magyar képviselők táviratban üdvözölték Csernoch János hercegprímást.

Egy régi gyilkossági pör befejezése előtt

Főtárgyalásra kerül a belényesi ügyvédek bűnpere

(A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagyváradról jelentik: A nagyváradi ügyészség a napokban fejezte be a nyomozást dr. Csordás János és dr. Bordás János belényesi ügyvédek meggyilkoltatása ügyében. A gyilkosság még a forradalom és megszállás után történt közvetlenül. Akkoriban le is tartóztattak tizenkilenc egyént, akik a gyilkosságban való részvétel gyanúja alatt állottak. Ezek azonban lassankint mind kiszabadultak az ügyészség fogházából, egyedül Magos József, volt asztrák-magyar hadseregbeli tiszt maradt fogva. Az ügyészség most hosszas munka után elkészítette a vádiratot, amelyben a tett elkövetésével, bűnrészességgel, felbujtással, rablással és gyújtogatással vádolja a következőket: Magos János kereskedő Nagyvárad, Kovács János kereskedő Kolozsvár, Toma Károly mészáros Belényes, Kelemen Márton, Mezei Tamás gazdálkodók, Szántó Sándor, Nagy Károly, Bányai György, Miklós András szabó Kolozsvár, Mihály Sándor, Tótszegi András, Tótszegi István, Borbát Lajos gazdálkodók, Orosz János színész Nagyvárad, Blinda János borbély, Fekete Ferenc gazda, Katz Albert kereskedő Nagyvárad. A főtárgyalást valószínűleg november 1-én tartják meg.

Asztrakánbunda és tanoncoktatás

Magyar és német tanonc nem tanulhat Temesvárt — Fél millióba kerülnek az iskolaszerek — Négy tanonciskola-igazgató beszerezési szövetekezte — Semmi sem lesz az asztrakánbundából

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bánági metropoliban ma az iparos tanonciskola ügyeit — részben — egy úgynevezett ipariskolai bizottság intézi. A bizottság tagjai nem is annyira iparosok s közülük csak két tag tartozik a kisebbséghez. Így aztán természetes, ha a bizottság elrendelte, hogy az idei tanévben Temesvár minden iparostanonciskolájában kizárólag román nyelvű tanítás legyen. Történt pedig ez annak ellenére, hogy a közoktatásügyi miniszter által kiadott ipariskolai szervezeti szabályzat szerint a nemzetiségi vidékeken az iskolafenntartók kérelmére a miniszter megengedheti, hogy a tanoncok a román nyelvűnek bizonyos számú heti órai tanítási kötelezettsége mellett, a saját anyanyelvükön oktatassanak. Keveset törődnek az intéző körök azzal, hogy a kisebbségi iparostanoncokból ha meglehetősen munkások is, de kétségtelesen analfabéta mesterek lesznek. Sőt talán éppen ez a cél. Ez a cél, még pedig nemcsak itt. A különböző iskolarendeletek, hatásaikban legalább, azt a tendenciát tükröztetik vissza, hogy a kisebbségi fiatalság, ifjúság teljesen el legyen vágva az intellektuális pályától, vagy vesztse el minden kedvét, legyen megfosztva minden tanulási lehetőségtől. A temesvári magyar felekezeti iskolákban az idén ötven százalékkal kevesebb a tanuló, mint az előbbi esztendőben!

Tanuljon, ha tud!

Am maradjunk ezúttal az iparostanonc iskoláknál. Amellett, hogy ennek valamennyi osztálya Akizárólagosan román, a tanoncokat mégis csak nemzetiségük szerint osztották fel. A román tanoncok teljesen külön osztályokba kerültek s az az elv érvényesült, hogy ilyen osztályokba minél kevesebb tanuló kerüljön. S ezen osztályok élére román tanítókat állítottak. A kisebbségi tanoncokat népes osztályokba zsúfolták, élükre kisebbségi tanítókat állítottak, akiknek kötelessége román nyelvű oktatásban részesíteni tanulóikat. Vajjon nem történt-e ez tisztára azért, hogy a román nemzetiségű tanulók osztályaiban iskolalátogatások alkalmával az elért jó eredménnyel dicsekedhessenek, míg a többi osztályban a tanulók és tanítók emberfeletti vergődése mellett is abszolút ne legyen eredmény? Tanító és tanítvány egyaránt sanyli meg ezt a céltudatos beosztást!

Ki veszi meg a ceruzát?

A román nyelv teljes bevezetése mellett van azonban még egy újítás a temesvári iparostanonciskolákban, újítás, mely a helybeli mesterek körében nagy elégedetlenséget és felháborodást keltett, de amely mindamellett, hogy egyesek számára jól volt kispekulálva, mégis oly nagyon balul ütött ki. Az történt ugyanis, hogy a tanonciskolai beiratkozásokra vonatkozó hivatalos városi plakát ezeket mondta:

Nr. 2597—1924. ind.

Felhívás!

Az 1884. évi XVII. t.-c vonatkozó rendelkezései alapján felhívom a város területén lakó összes iparosokat, kereskedőket és tanonctartó ipari és gyári üzemek tulajdonosait, hogy összes fiu- és leánytanoncokat a megfelelő iparos vagy kereskedő tanonciskolába f. évi szeptember hó 1-től 6-ig, a különbeni törvényes következmények terhe mellett okvetlenül irassák be. Azon tanoncok, akik csak a rajz tanfolyamot látogatják, tartoznak beiratkozáskor a szükséges papír, festék, irón stb.-ért (vagy is azon rajz és írószerekért, melyekre évközben szükségük lesz) 100 lejt lefizetni. Azon tanoncok, akik az általános tanonciskolának I-ső osztályát vagy a tanonciskola előkészítő tanfolyamot látogatják a fentemlített összegben kívül még 100 lejt vagyis összesen 200 lejt, míg azok a kik a tanonciskola II. és III. osztályát látogatják az említett összegben kívül még 150 lejt, vagyis összesen 250 lejt tartoznak a beiratkozás alkalmával lefizetni s ennek ellenében megkapják a szükséges tankönyveket füzeteket és az ellenőrzési könyvecskét.*

Minden iparos és kereskedő tanonc 10 lejt beiratkozási díjat fizet a beiratás alkalmával. stb.

Biroul Industrial al orasului Timisoara.

Es hiába hivatkoztak arra a mesterek, hogy a tanoncoknak már van vonalzója, van

írószere tavalyról, könyvet esetleg kap használtat.

Beszerezési szövetekezte az igazgatók zsebére

Nem lehet is senki baján se segíteni, annyival is inkább, mivel a plakát német szövegében a tankönyvek díjainak befizetése után (az általunk *gal jelzett helyen) állott a kövérbetűs figyelmeztetés:

Dawiderhandelnde werden gesetzlich bestraft. Ami annyit tesz, hogy törvényileg megbüntethetnek mindenkit, aki ellenkezően cselekszik. Így hát minden hiábavaló volt, könyörgés vagy felháborodás, a pénznek meg kellett lennie, a tanonciskola igazgatók szereznek be mindent. Igen ám, de miéért? Vagy kélezerősszáz tanoncnak kellett beiratkozni! A 100, 200 és 250 lejes »beszerzési díjak« a tíz lejes beiratkozási díjon kívül, kifizetnek, átlagosan csak 200 lejt számítva egy fél milliót! Az a könyvkereskedő, aki nál valaki egy félmilliót télt vásárol, nagyon-nagyon előzékeny lehet és bizonyára ad a vásárlónak, minimum husz százalékos províziót. Tessék kiszámítani, mire rug itt a provízió és tessék aztán azt is belátni, hogy iparostanonciskolai igazgatóknak lenni nem rossz üzlet, különösen amikor csak négyen vannak ezek az igazgatók. Mert határozottan csak az igazgatók részesültek volna a provízióban! Ezt még a rossznyelvek is bizonyítani tudják — hiszen rossznyelvek mindenütt akadnak — s így arról beszélnek, hogy az egyik ilyen igazgató már drága asztrakán bundát rendelt a felesége számára, a provízió feletti örömeiben.

A rossznyelveken kívül azonban a tanonciskolák román tanítói is igazolták azt, hogy a négy direktor akart itt busás falathoz jutni. A román igazgatókkal szemben ugyanis legfeljebb a román tanítók mernek fellépni. S amikor a nagy félmilliónyi összegességek együtt volt, fel is léptek. Történt pedig ez oly formán, hogy követelték a román tanítóktól, hogy — ők is részesedjenek a provízióban! Nekik is joguk van hozzá!

Inkább legyen a vrosé a pénz

A direktorok ellenben azonnai legenergiusabban állást foglaltak ezei törekvés ellen. Már hogy is ne! (Mi lett volna akkor a már megrendelt asztrakán bundából?) Halál sem akartak a direktorok őrül! A tanítók pedig csökönyösen kardoskodtak a követelés mellett. Végre, hasztalan lévő minden erőlködés, ügydöntötték, csak megnutatták kinek van igaza.

S elmentek a primárhoz anaszra.

Georgevici dr. főprimárnálván a panaszt, azonnal elrendelte, így a félmillió azonnal a város kasszájába olgáltassék be. Megtörtént.

Így hát a város fog izságot osztani. (Alighanem nem fogják e azonban úgy hívni, hogy — provízió! S a tanítóknak sem az igazgatóknak osztják — igazságot.)

Mit szól mindehhez ngureanu ur?

Eddig van egyelőre.

További fejlemények és várhatók. (Kár volt mégis, már a régi, bő közmondás értelmében is, előre inni, az most az egyszer előre megrendelni a met-alias-asztrakánbört.) Többek közt pedig szeretnők tudni, mit szól majd ehhez a híriához Ungureanu ur, a helybeli tanondatás inspektora? Vajjon tudomást szerzet róla?

Rövid hírek mindenfelől

LONDON. A Starerint Abdelkerim marokkói felkelővezért angol és francia szindikátus közvéseivel két angol buvárhajót vásárol.

STOCKHOLM. Isztianiából jelentik, hogy a krisztian vízvezetékét tegnap a levegőbe repték. A merénylőt minden valószínűség szerint kommunisták követték el.

PARIS. A franciabornokok Herriot-hoz a vatikáni fran követség fenntartása érdekében közlevelet intéztek. A levél kéri a hagyományok tiszteletben tartását és azzal végző, hogy a katolikusok nem keresik a poruszkodást, de ha a miniszterelnök káik elől kitérne, kötelességük lesz jog visszavívására ki tartani.

HIREK

Hétfő, szeptember 29.

Katolikus naptár: Szent Mihály főangyal. — Protestáns naptár: Mihály — Görög naptár: Eufimía — Izraelita naptár: 5685. Thiori 1. Ujev napja (Roshasono). — Muzulmán naptár: Safár hónap 29. napja. A trombiták ünnepe.

A nap kel 6 óra 11 perckor, nyugszikpontban 18 órakor.

Kedd, szeptember 30.

Katolikus naptár: Jeromos. — Protestáns naptár: Jeromos. — Görög naptár Szeptember 17. Zsófia vértanu. — Izraelita naptár: 5685. Thiori 2. Ujevünnepeének második napja. — Muzulmán naptár: Rebi-el-Avar hónapjának első napja.

A nap kel 6 óra 13 perckor, nyugszik 17 óra 59 perckor. Kegközelebbi holdváltozás: első negyed október 5-én 16 óra 30 perckor.

Időjárás: Lényegtelen hőváltozás helyenként kevés esővel.

Erős a mi itünk az igazságban!

Az ál-liberális hatalom durva erőszakosságával ránehezedik az országra, amelynek józan gondolkodású közvéleményét kegyetlenül fojtogatja. A politikai atmoszférát felfűszelő azokra nézve, akik az emberi jogok szabadsága után sóvárognak. Nemcsak Románia elnyomott kisebbségei, de a románok nemes érzéseiben kimagasló, még eddig számkivetésre kárhóztatott vezérei is érzik, hogy a román nemzet Bratianuék uralma alatt az önkény és erőszak kriptájában senyved. Elzárva a tisztult felfogás légkörétől, a népek szabadságának üde napfényétől, nem tudja az emberiség békés haladását szolgálni. Különösen az ország számottevő kisebbségeit sújta az a zsarnoki önkény, amelynek otromba hengere lelketlenül keresztül-gázol évezredes kultúrán, faji önérzeten, s a művelődés szabadságán.

Ilyen módon a kisebbségek vonzalmát, ro konszenzét, őszinte tiszteletét megszerezni sohasem lehet.

Eppen ezért komolyan figyelmeztetjük a hatalom birtokosait, ha a lelkek áldásos nyugalmát el akarják érni, ne kavargassák fel a belénk oltott legszentebb érzelmek hullámait. A haza közös oltára mellett hagyják meg sértetlenül a mi áldozati helyeinket is, hogy tradícióink és hagyományaink szeretve féltett emlékének zavartalanul élhessünk, hogy kultúránk és műveltségünk épületén tovább dolgozhassunk.

A történelmi nemzeteket s azok töredékeit a legnagyobb erőszakkal, a legdurvább elhárítással sem lehet megsemmisíteni.

Fájdalmat, szenvedést okozhatunk az elnyomottaknak, de minden sóhajuk, minden könnyük, amelyet szívtelenül szemükből kisajtolunk, megcsörrenti bilincseiket, s eszükbe juttatja rabságukat.

Semmi revaló nép az és megérdemli sorát, amely boldognak érzi magát, vagy nyugodtan tűri el, ha nyakában jármót érez.

A magyar nemzet történelmi nép! Ezer éves küzdelme a szabadságért s ezer éves kultúrája nem üres szólam, dicső turáni eredete, melyre mindig büszkék lehetünk, mindezek lelkünkbe olyan szígmát nyomtak, a mely onnan soha ki nem törölhető.

Románia két milliós lakossága a román nemzet legősibb szövetségese lehet, a határának leghűbb polgárává változhatik, de románná át nem változhatik, mert eredete, nemzeti hagyománya, s faji eszménye más.

A maroknyi százság is Erdély bércei között megmarad németnek, amíg a germánok hatalmas multja, nagyjövője, s világ történelmi hivatása a szász öntudatban visszhangot talál.

NN Az izekben a kelta szellemet nem törhet meg az angolok világhatalma.

Svájc németisége német marad, mert Tell Vilmos és Hofer András szabadságszeretője állandóan szívükben lobog. A svájci franciát nemzetének nagysága lelkesíti, a svájci olaszt hajának világszerető elismert művésze, mégis minna a három különböző faj Helvécia bércei között törhetetlen egységes szövetséget alkot. Legyüttélésük fel nem bontható kapesa a közös érdek s a históriai mult.

Történelmi nemzeteket amelyek önérzetesen fényes multra tekinthetnek vissza, más nemzetbe beleolvasztani sem erőszakkal, sem kegytűs késsel nem lehet.

Mi erdélyi kisebbségek ezt a tételt, amelyet a világtörténelem hangosan igazol, a legnagyobb meggyőződéssel hirdetjük s óva figyelmeztetjük az ország mindenkori törvényhozóit, hogy beolvasztási kísérletekre ne adják a pazarolják. Iskoláinkat elnémithatják, kultúránkat üldözhetik, ugyan, de csak

Ártatlan embereket hurcoltak meg, mert a nyomozók érdemeiket akartak szerezni

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hetekkel ezelőtt megemlékeztünk arról a rablóbandáról, mely az aradmegyei Halmágy község környékén garázdalkodott, s amelyet később Brádon a kistyori csendőrség elfogott. A rablóbanda tagjait, névszerint Manciu volt csendőrőrmestert, Berlovan Tómat, Dobercean Joant, Socac Joant, Gherman Georget és Joachim Joant az aradi ügyészség fogházába vitték, majd mikor töredelmes vallomást tettek, átszállították őket a nagyszabedeni hadbíróház fogházába.

Nagyszabedben annak rendje és módja szerint tárgyalás alá vették a letartóztatottak ügyét és ekkor meglepő dolgok derültek ki. Megállapítást nyert, hogy a vád nem egyéb koholmánynál, melyet a brádi aranybányák tulajdonosai tettek a letartóztatottak ellen, akik nemrég szintén aranykutatási engedélyt kértek. Mivel a bíróság semmi terhelő adatot nem ta-

ideig-óráig. A magyar Genust, amely szárnnyával itt is betakar, emberi erőlködés tönkre nem teheti.

Onkéntelenül eszünkbe jut egy bibliai kép, amelyet Anghelescu s elvtársainak figyelmébe ajánlunk.

Midőn az apostolokat a tanács elé hurcolták, hogy őket tanításukért halállal büntessék, felállott Gamaliel törvenytudó farizeus és figyelmeztette a szánhedrin tagjait: «Most is mondom nektek. Távozzatok el ez emberektől és hagyjatok nekik békét, mert ha emberektől vagyon e dolog, semmivé lesz, de ha Istentől vagyon, ti fel nem bonthatjátok!»

Ezt a bölcs tanácsot jegyezzék meg mind azok, akik a halhatatlanságot akarják megőrizni.

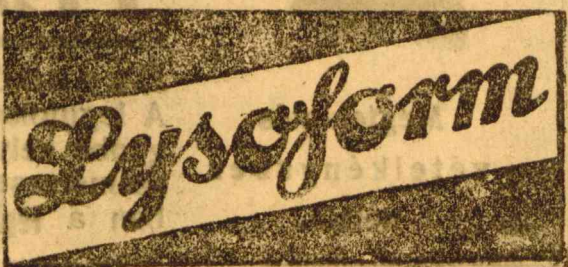
T. D.

— A miniszter kezében van az Emke jogiszemélyiségének ügye. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék jóváhagyta az Emke jogiszemélyiségét elismerő kérvényét, tekintve azonban, hogy az egyesület még a magyar uralom idejében alakult szeptember tizenhetedikén felterjesztette a miniszterhez. A miniszter a kérvényre tizenöt nap alatt köteles válaszolni.

— Besszarábia nyugalmanak helyreállítása. A besszarábiai eseményekkel kapcsolatban a tegnap délelben a belügyminiszteriumban tanácskozás volt, amelyen résztvettek Bratianu Vintila, Vaitoianu generális, Nisior bukovinai, Inculet besszarábiai miniszter, Franasovici és Tatarescu belügyi államtitkárok. Ezenkívül résztvettek Romulus Voinescu a Siguranca vezérigazgatója és Stefanescu generális a csendőrség főparancsnoka. A tanácskozáson elhatározták, hogy minden intézkedést megtesznek a besszarábiai nyugalom biztosítására.

— Nyolcszáz főlebbezés az állampolgári ügyekben. A brassói városi katonai ügyosztály mára elkészült az állampolgársági névjegyzék hiányai ellen benyújtott főlebbezések feldolgozásával. Összesen 800 főlebbezés érkezett be, amelyeket Krummel városi tanácsjegyző fog véleményezni, míg a döntés dr. Schnell Károly Ernő polgármestert illeti meg, aki indokolt határozatokat fog hozni esetenként. A határozatokat kézbesítik a feleknek, az eredményt pedig rávezetik a névjegyzékre, amelyet újólágg közszemlére tesznek ki. Ez október közepe táján fog megtörténni. A korrigált névjegyzékkel szemben negyven napig lehet főlebbezni a marosvásárhelyi táblához.

— Telefonkapcsolás. Witting Alfréd dr. ügyvédi irodája Brassó, Kapu-ucca 44 sz. telefonkapcsolatot kapott 559 szám alatt.

lált, a vádlottakat felmentette, mire Micalea aradi ügyész a vádlottak nevében feljelentést tett a hadbíróháznál Todorescu sziguranca tisztviselő és a csendőrség ellen, mert a nyomozásnál súlyos bántalmazásokkal csikarták ki a vádlottak beismerő vallomását, amibe Joachim az egyik hatvánéves vádlott meg is siketült.

A bíróság megállapította, hogy az ártatlan emberek ellen felhozott vád nem volt egyéb, szenzáció hajhászásnál és a fegyvereket, amelyeket a vádlottak lakásán találtak, a nyomozók csempészték be. Ezzel a nyomozóknak az volt a céljuk, hogy a cebei királylátogatás alkalmára úgy tüntessék fel a dolgokat, hogy a környéket rablóbanda veszélyezteteti és a megtisztítás az ő érdemük.

A bántalmazók ellen a hadbíróház szigorú eljárást indított, az ügyvéd az esetről pedig a belügyminiszteriumban is jelentést tett.

— A király vadászszerecséje. A görögnyeszentimrei őserdők rövid idő alatt már másodszer látják vendégül a királyt. Ofelsége jelenleg szarvasvadászat céljából tartózkodik az erdőségben és ismét igen nagy szerencsével vadászik. A tegnap délután egy gyönyörű 20-as szarvasbikát lőtt, amelyet később Bukarestbe szállítottak.

— Pusztító viharok Franciaországban. Franciaországból érkezett jelentések szerint az ország déli részén hatalmas vihar pusztított. Az eső két napja szakadatlan hevesseggel zuhog és az óriási víztömegek a Páris-Lyon-Marseille-i vasutvonalat több helyen elszakították. A telefonvonalak Lyon és Nimes között használhatatlannak. Orange állomást és környékét teljesen elöntötte az árvíz és egy 120 méter hosszú híd a vonat áthaladásaakor összeomlott. A közmunkaügyi miniszter az elpusztított vidékre utazott.

— Ki lesz a dicsőszenzmártoni polgármester? Dicsőszenzmártonból jelentik: A nemrégiben megüresedett polgármesteri szék betöltése már csak napok kérdése. A város vezetőinek az a véleménye, hogy annak betöltésére Petrescu volt csendőrszázados a legalkalmasabb. Petrescu jogi kurzust végzett a regáthán és ezzel a képzettséggel akarja a polgármesteri állást elfoglalni.

— Sikkasztott, hogy villákat építhessen. Budapestről jelentik: Kron Emil bankhivatalnok főnökétől, Grosz Imre bankártól másfél év alatt egy és fél milliárd koronát sikkasztott. Az elsikkasztott összeggel a Rónadombon két villát építtetett. A szenvedélyes építőt a rendőrség letartóztatta, vagyonára pedig bűnügyi zárlatot rendeltek el.

— A besszarábiai Körmendi-Ekes eset. Megirtuk, hogy a csehszlovák hatóságok Körmendi-Ekes Lajost, aki képviselő, megfosztották állampolgárságától, ezt a kitűnő receptet most próbálták ki a román hatóságok Besszarábiában. Chisinauban a napokban megjelent az állampolgársági listák összeállítása céljából az állampolgársági bizottság, és a listák összeállítása során visszautasította Pál Halipa volt minisztert azzal az egyszerű indoklással, hogy Halipa nem román. A bizottságnak ez a különös döntése nagy meglepetést keltett mindenfelé, annál is inkább, mert Halipa a Romániával való egyesülés óta mint besszarábiai miniszter, majd pedig mint képviselő a besszarábiai közéletben fontos szerepet játszott.

— Tanulhatnak egy fedél alatt a különböző iskolák növendékei. Kolozsvárról jelentik: A közoktatásügyi miniszterium rendelete alapján legutóbb arról értesítették az egyházakat és más iskolafenntartó hatóságokat, hogy egy épületben csak egy intézetnek van helye, a többi haladéktalanul ki kell lakoltatni. Ez a rendelkezés a mai nehéz építkezési viszonyok mellett mélyen sérti az iskolafenntartók érdekeit és ezért a református egyház felirattal fordult a kormányhoz, és kérte a rendelkezés revídiálását. A felíratra nem jött válasz, amonban megbízható helyen arról értesülünk, hogy a helyi hatóságok rosszul értelmezték a miniszter rendeletét, mert több intézet is lehet egy fedél alatt, csak külön kapuja és külön udvara legyen mindegyiknek.

— **Utazási kedvezmény.** A CFR igazgatósága értesíti az érdekelt kereskedőket, hogy a szeptember 27-től október 4-ig tartó turnu-szeverini kiállításra utazók 75 százalékos menetdíj kedvezményt vehetnek igénybe a CFR vonalain. Brassóban a kedvezményes jegyek a polgármesteri hivatalnál vehetők át.

— **Új dezinficiáló-készülék Brassóban.** Tegnap délután a brassói városi kórházban kipróbálták az új dezinficiáló készüléket, amelyet a város egy millió lejért nemrég vásárolt. A próbán jelen voltak dr. Sbarcea megyei és dr. Gancevici városi főorvosok, valamint a kerületi összes körorvosok. A próba a legteljesebb sikerrel végződött.

— **Brassói református ifjakat,** kik 1923 és 1924 évben konfirmáltak és akik 1925 évben ohajtának konfirmálni, folyó hó 28-án vasárnap délután 4 órakor a tanácsteremben megjelenésre kéri a lelkesi hivatal Ot-vós-ucca 3 szám.

— **Közvetlen gyorsvonat Olaszország felé.** Budapestről jelentik: Szeptember harmincadikától kezdve közvetlen gyorsvonati csatlakozás lesz Budapestről Bécsen és Simmeringen át a Velence—Milánó—Génua vasutvonalhoz. A Budapest-Génua közötti kocsicsatlakozást nyer Bécsből a Varsó—Bécs, Róma—Varsó, Prága—Róma között közlekedő vonatokkal. Így Budapestről Firenze és Róma között is közvetlen összeköttetés létesül. Az új vonatot Jugoszláviát elkerüli.

(*) Eljegyzés: Weinstein Elsa (Madefalau) és Simor Jenő (Gyimesközéplak) jegyesek.

— **Robbanás egy jéggyárban.** Budapestről jelentik: Reisz Lajos obudai jéggyárában késő este hatalmas robbanás történt. A magasságú gáz tulfeszültsége miatt egy henger szétrobbant. A henger szétrepülő darabjai tíz munkást megsebesítettek. Állapotukat súlyosbította és a mentést igen megnehezítette az a körülmény, hogy a szétfolyó ammóniák párolgása következtében támadt óriási hidegtől az emberek egyes tagjai teljesen elfagytak.

Tökéletes szabásu ragiának csak NEUMANN-nál

— **Meghalt Ferenc József főszertartásmestere.** Bécsből jelentik: A régi osztrák-magyar udvari méltóságok egyik legjellegzetesebb tagja hunyt el tegnap Bécsben. Nepallek főceremónia mester Ferenc József egyik legbizalmasabb embere költözött el az élők közül. Nepallek évtizedeken keresztül teljesített Bécsben udvari szolgálatot, majd Ferenc József halála után nyugalomba vonult. A forradalmak után Budapestre ment Nepallek, de nem sokára visszament Bécsbe és egy filmvállalathoz szerződött le, ahol megfilmesített udvari jeleneteket scenírozta.

— **Szolgáltatás gyógyszerár.** Szeptember 27-től október 11-ig, déli, éjjeli és ünnepi szolgálatot az Oroszlán gyógyszerár tart, Kapu ucca 21.

(*) Ha jól és olcsón akar öltözködni, vásároljon a Szabómesterek Árucarnokában. Brassó, Weisz-Mihály-ucca 2 sz. I. em. 2104

— **Halál a gyakorlótéren.** Bukarestből jelentik: A 26. tüzérezred hadgyakorlatain súlyos szerencsétlenség történt. A gyakorlatok közben egy gránát nem tudni mi okból felrobbant. A szerterepülő szilánkok megöltek két katonát és megsebesítettek négyet, akik egy kissé távolabb állottak. A sebesülteket kórházba szállították.

— **Modern Mozgó.** „A Bestia”. Rendkívül tartalmas és megható szerelmi dráma 6 hosszú felvonásban. Szenzációs jelenetekben tárja elénk a film az örökös küzdelmet a nőért, melynek bevezetését győzelemre viszi a szerelem. Főszereplők: Lóth Ilona, Matyasovszky Ilona. Vasárnap délelőtt „Fene-gyerekek” lesz vetítve. Főszerepben Luciano Albertini. Kedden az idény legmulatságosabb és legszellemesebb filmnek a bemutatója lesz: „Pat és Patachon fényképészek”. Főszerepben Pat és Patachon.

(*) Románul legkönnyebben megtanulhat, Andrási nyelvtanár legkötelesebb zsebszótárából tartalmaz 17.000 román szót. Ára Lei 55. Kapható Benkő Mór kiadónál Sfântu-Gheorghe és minden könyvkereskedésben. 5824

— **Apolló Mozgó.** A tegnapi bemutatón a Kisért a halál című film nagy hatást keltett. Nagyszámu közönség gyönyörködött a szebbnél-szebb jelenetekben és közben mindenkinek arra kellett gondolnia, hogy a fiatal művész aki minden jelenetben önönmagát felülmúlja, önkéntesül vetett véget fiatal életének. Partnerei a gyönyörű filmben Petrovics, Fryland, Steinrück és Decarly, nagy művészettel játszó szerepeiket. Helyárok mérsekeltlen felemelve. Nappali pénztár 9—12 a mozirodában. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

IRODALOM, MŰVÉSZET

— **Művészettörténeti előadás Brassóban.** Az ismert művészettörténeti író dr. Hans Wühr a következő előadásokat tartja a Honterus gimnázium aulájában: Hétfőn szeptember 29-én: A művészi alkotások műértő szemlélése. Kedden, folyó hó 30-án: Dürer. Október 4-én: Rembrandt, október 6-án: A gyermek művészete. Egy jegy ára 25 lej. Bérlet mind a négy előadáshoz 80 lej. (Klingsor rendezésében.)

— **Hans Eder képkiallítása** ma délelőtt fél 12 órakor nyílik meg a Klingsor műtermében. Beléptidő nincs.

— **Az Unio részvényeinek fele Ben Blumenthalé kezére került.** Budapestről jelentik: A Ben Blumenthal pénzcsoportnak sikerült opciót szerezni az Unio színházi tröszt részvényeinek felére, ezzel hat nagy magán-színházat egyesít a budapesti színházi tröszt. A lapok a trösztöt veszedelmesnek mondják a művészek, a színházak és a színműírók versenye. Faludi Jenő vezérigazgató megerősítette a Ben Blumenthalra vonatkozó hírt, de megígérte, hogy gondoskodni fog arról, hogy a színházak önállósága és függetlensége megmentessék.

TANÜGY

— **A brassói református szeretetházban** 5 teljes díjfizetéses hely állított be még olyan leányököndékek részére, kik a két éves női kereskedelmi tanfolyamra ohajtának beiratkozni. Részletes tájékoztatót küld az igazgatóság (Kut-ucca 11 sz.)

SPORT

**Érdemes-e professzionistának lenni?
Mennyi egy bécsi nem amatőr havi jövedelme?**

A bécsi futball sportegyesületek közül azok, amelyek nyíltan professzionista alapon helyezkedtek, már rendezték a játékosok fizetését. Így a Vienna minden játékosa 2 és félmillió korona havi fizetést kap. A jutalom összege minden győzelem után 600 ezer korona, döntetlen játék esetén 200 ezer korona és három egymásután következő győzelem után minden játékos újabb 600 ezer korona jutalmat kap. Ha a csapat a bajnokságot megnyeri, minden játékos egy havi külön fizetést kap az összes jutalomösszegekkel együtt. A legszerényebb számítás mellett is egy-egy játékos havi jövedelme a Viennában felülmúlja az ötmillió koronát.

A Hakoah fizeti a legmagasabb fixet. A havi fizetés három és ötmillió korona között van. A jutalom mérkőzésenként 50 ezer, illetve 100 ezer korona.

Az Amateure csapatában a minimális fizetés hárommillió korona.

A Rapid kétfélmillió korona alapfizetést állapított meg. Ehhez jön a 100 ezer, illetve a 200 ezer koronát kitevő jutalom.

A Wiener Athletiksportklub játékosai 1—1 és fél millió korona havi fizetést és a tiszt

ta nyereség husz százalékát kapják. A többi elsőosztályu egyesületek is hasonló arányban fizetnek.

Az egyesületek átlagban tizenkét-tizenöt játékost fizetnek. A fizetések összege egyetemenként havi 50—80 millió koronát tesz ki.

— **Brasovia—CFR mérkőzés.** Egy utolsó pillanatban érkezett távirat szerint Segesvár nem tudja válogatott csapatát Brassóba küldeni. Így a Brasovia a helybeli CFR csapatával fog egyengeted öt órákor a Brasovia pályán mérkőzni. A CFR megerősödve és igen jó formában veszi fel a küzdelmet a Brasoviával és a két csapat találkozása valószínűleg élvezetes játékot fog eredményezni.

(x) **Pályaválasztás Brassóban.** Az Olympia sportegyesület vasárnap délután avatja fel cenkalatti új pályáját. Ezzel Brassó város sportélete ismét jelentős tényezővel lesz gazdagabb. Brassónak rövid idő alatt ez már a második sportpályája és ez minden bizonyítással a brassói sport jövőjének biztosítéka. Elismerés illeti meg az Olympia vezetőségét, amely semmi fáradságot és költséget nem kímélve építette meg pályáját, de elismerés illeti meg az egyesület minden tagját, akik anyagi hozzájárulásukkal és tényleges munkájukkal is elősegítették a sporttelep létrejöttét. Az ünnepélyes pályamegnyitáson az Olympia csapata a helybeli Coltea-val játszik barátságos mérkőzést.

(*) **A F. S. S. R. labdarugó szakosztálya központ,** bizottságának általános szabályait hiteles magyar fordításban megjelent és kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Minden futballal foglalkozó ember el kell olvassa ezt a könyvet. Ára 20— lej.

(x) **A Konrád-fivérek kilépnek az »Amateure«-ből.** Konrád Kálmán és Konrád Jenő otthagyják az Amateure-t. Kilépésük okáról nem nyilatkoznak, csak annyit árulnak el, hogy mint eddig, továbbra is amatőr alapon fognak játszani. Egyelőre azt is titokban tartják, hogy melyik egyesületben akarnak a jövőben szerepelni.

(x) **Schaffer az osztrák szövetség tréneré lesz.** Schaffer nem volt hajlandó aláírni a kötelező szerződést, így természetesen nem vehetett részt az Amateurok vasárnapi meccsén. Miután nincs remény rá, hogy elhatározásának megmáskodására bírják, fölmerült az az idea, hogy Schaffert az osztrák szövetség állandó trénerének szerződtesse. Ha ez a terv sem valósul meg, Brunnbe megy a Blue Star-hoz.

(x) **Houbent meghívták Franciaországba.** A legelőkelőbb francia sportklubok egyike, a CAS Généraux bejelentette a francia szövetségnek, hogy Houbent, Németország sprint bajnokát meghívta az őszi nemzetközi mittingjére. A francia sportkörökben feszült figyelemmel várják a szövetség választát.

(x) **Ausztriából is kíváncsornak a játékosok.** Újabb az osztrák játékosgárdában is felütötte a fejét a kíváncsornak. Azok a játékosok ugyanis, akik nem akarnak kimondottan nemamatőrök lenni, keveslik a részükre kontemplált »gázsit« és jólfizető cseh egyesületek felé gravitálnak.

A gólkirály. Futball-regény. Írta: Páncsél Lajos. Ára 35 lej. Megrendelhető a „Brassói Lapok” könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 64-66.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

ANGOL FRANCIA SCHWEICI
ujdonságok
megérkeztek

ASCHER

Megtekintés
vételkényszer
nélkül.

2056

TESTVÉREK

Brassó, Kapu-ucca 5. szám
A legutolsó ujdonságokat a külföld legnagyobb selyem-, szövet- és vászongyáraiban személyesen szereztük be, így tehát minőségben a legjobb árban a legolcsóbbak vagyunk.

KÖZGAZDASÁG

Románia és a magyar tüzfapiac

A világháború kitörése előtt Budapest tüzfapiacának értéke évente körülbelül 30 millió forint volt. Amikor azután a szén és a vasutak szükségletének növekedésére lefoglalták, a tüzfapiac értéke mértékben megnövekedett, mert csak a lakosság fogyasztott tüzfát. A szén pótlására, hanem a leggyakoribb tüzfapiac is kénytelen volt a fával tüzelésre áttérni. Abban az időben a fá jóval olcsóbb volt még a leggyengébb minőségű belföldi szénnél is és így a való tüzelés széles körben elterjedt. Ezen a téren most lényegesen megváltozott a helyzet. A széntermelés Magyarországon, a porosz-sziléziai medencében és Csehszlovákiában elérte a békebeli mértéket, azonban a szénfogyasztás a háború óta gazdasági viszonyok folytán Közép-Európában megcsappant és a magyar szénbányák nagy erőfeszítése nélkül, csak úgy termékeik elhelyezését biztosíthatják. A tüzfapiac tehát már a szén erős versenyével kell szembenéznie és a szén újabb térhódításának és a következménye, hogy fát csak a tüzfapiachoz fognak felhasználni, ami a tüzfapiac jelentékeny megcsappanását jelenti. A tüzfapiac és szén harcában a tüzfapiac a tüzfapiac versenyétárs. Az aprított tüzfapiac Budapesti házhhoz szállítva mintegy 70 ezer korona métermázsánként, a tüzfapiac a legjobban belföldi szobafűtőszén 65 ezer korona. A nagy kalóriakülönbözetre tekintettel a porosz szénrel való fűtés gazdaságosabb, amit már a nagy tüzfapiac is felismert. A külföldi szén térhódítását előmozdítja az a körülmény is, hogy ezt a szén több cég még magánüzemek is havi részletekre, hitelbe ajánl.

A tüzfapiac helyzete ezért így alakult: az egyik oldalon az egyre olcsóbb szén, a másik oldalon a dráguló tüzfapiac. A versenyharc kimenetele nem lehet más: a tüzfapiac meg fog csapni, ha a faárakat a szénárakkal nem sikerül összehangba. Ezt nehezíti tovább az erdélyi tüzfatermelők és kereskedők helyzete, kik a lej javultabb helyzete ellenére sem mérsékelhetik árköveteléseit, hanem változatlanul ragaszkodnak a 6000-7200 lejnyi árjegyzéseikhez. Ez tel-

jesen indokolatlan; mert a folyó év májusában, amikor a lej Zürichben épüget értékeltek, mint most, az erdélyi tüzfapiac ára 6000-6200 lej volt, most pedig 6900-7200 lej kérnek a fáért. Budapesti körök véleménye szerint a kívánt árcsökkenésnek feltétlenül be kell következnie, ha csak nem akarják magukat az erdélyi tüzfatermelők és kereskedők annak a veszélynek kitenni, hogy a magyar fogyasztók még nagyobb mértékben használjanak szén tüzelési célokra, ami az erdélyi tüzfapitalit nagyrányu hanyatlását idézné elő már azért is, mert Jugoszlávia is mindent elkövet tüzfatermelésének fokozására, a Dunántúli beutaztatja és aránylag olcsó áráival, még a magyar tüzfatermelést is veszélyezteti.

E körülmények folytán a magyar tüzfatermesztés várokozó álláspontot helyezkedik és bevárja a helyzet kialakulását. A kereslet amúgy is csekély és még a hideg időjárás bekövetkeztével sem lehet a múlt évi megközelítő fogyasztásra számítani, mert a nagy munkanélküliség és rossz keresleti viszonyok folytán a fővárosi lakosság jelentékeny része a legkisebb mértékre lesz kénytelen tüzelőanyag fogyasztását redukálni.

Budapesti vélemény szerint a fogyasztás előmozdítására csak egy mód kínálkozik és pedig ha a tüzfatermelők az árakat megfelelően csökkentik. E nézet szerint az erdélyi kereskedőknek meg kell szüntetniük ezt a lehetetlen állapotot is, hogy egyik nap csak lej, másnap csak magyar korona ellenében hajlandók eladásokat eszközölni.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, szeptember 27.

A világpiacon ingadozó árfolyamhullámzások jelzik a helyzetet. A belföldi piacon a román ünnep miatt a forgalom szünetel.

Zürich Devizák. (zárjelben a tegnapi zárástól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.25 és fél (-egynegyed), egy angol font 23.48 (-1), száz francia frank 27.70 (+5), száz olasz lira 23.08 és háromnegyed (+1 és fél), száz cseh korona 15.78 és fél (+3 és fél), száz dinár 7.37 és fél, (-fél), száz leva 3.85, száz lej 2.72 és fél (+2 és fél), tízezer magyar korona 0.68, tízezer osztrák korona 0.7410 (-15), száz járadékmárka 125 (-fél).

(—) Románia a repülőpostaforgalomban. A Francia-Román léghajós társaság, a repülőpostaszállítást kiterjesztette a Konstantinápolyon át Angoráig, de csak Bukarestben a főpostán, Galacban, Brailában és Constancában lehet feladni repülőposta leveleket.

— Magas állatárak Temesvárt. A temesvári Szent Mihály vásár megkezdődött. A vásár kevés felhajtással, kevés forgalommal és magas árak mellett indult. Felhajtott lovak száma 3000. Valamire való igásló párja 30-40 ezer lej. Szarvasmarhát ezer darabot hajtottak fel. Silány vágómarha darabja 7-9 ezer lej. Borjú élősulya 30-32 lej. Felhajtott disznók száma 800. Élősúlyban 43 lej, csak a soványoknál tapasztalható áresés. Koca több malaccal 6500 lej. Az iparosok na gyon gyenge forgalmat értek el.

(—) Castiglioni a végleges letűnés előtt. Bécsi szerkesztőségünk jelentése szerint Camillo Castiglioni bankjának likvidálása egyre erősebb tempóban folyik. Egyre jobban beigazolódnak azok a hírek, amelyek Castiglioni nagy veszteségeiről számolnak be. Castiglioni nagy erőfeszítéseket tesz, hogy kötelezettségeit teljesítse és az utóbbi időben nagyobb kölcsönt szerzett a vele már régebbi idő óta összeköttetésben álló Banca Commerciale-tól, amelyet a milánói pénzügyi miniszter mostan Castiglioni bécsi ingatlanaira telekkönyvileg betábláztatott.

(—) A börtönelvi vámhivatal Nagykarolyba helyezik. A nagykarolyi kereskedőtársulat arra kérte a minisztériumot, hogy a rossz vasúti összeköttetésekkel rendelkező Börtönelvi Nagykarolyba helyezze át a vámhivatalt. Mosoi közlekedésügyi miniszter az akciót azzal támogatja, hogy — ígérete szerint — a legrövidebb időn belül megnyitja a mátészalkai vasútvonalat és így közvetlen érintkezést teremtsen Magyarországgal. A nagykarolyi kereskedők a vámhivatal áthelyezése ügyében tiztagu küldöttséget menesztenek Bukarestbe.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Hegedül?
Fuvolázik?
Clarinetot vagy
Mandolint játszik?
Az új MORAVETZ Album a fenti hangszerre is megjelent. Pompás tartalom, előkelő kiállítás, olcsó ár!
Mindenütt kapható!

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa.

Árfolyamok a budapesti értéktőzsdén 1924. évi szeptember hó 25-én

Biztosítók:		István-téglák:		Vasművek és gépgyárak:		Közlekedési vállalatok:		Gáz- és villamosági vállalatok:		Vegyipari vállalatok:	
E. M. Bizt. 6700		Kőb. gőzt. 86		Brodli vagon 100		Adria 1000		Ált. gázizzó 10.5		Chinoi 8	
Foncière 142		Drasche 155		Corvin gép 4.5		Közuti 64		Légszusz 475		Danica 81	
Magy.-Francia 400		Magnezit 1500		Csáky 11.5		Városi 77		Izzó 535		Diana 6.5	
Panonia bizt. 1900		Aszfalt 56		Gazd. gép 130		Bur 250		Just-izzó 4.1		Spodium 144	
Patria 70		Ált. kőszén 2500		Fábián 6.5		Délvasút 50		Auer 765		Flóra 65	
Jég —		Kerámia 47		Fegyver 970		MFTR 196		Phöbus 48		Hung. mütr. 93	
Malmok:		Móri szén 49		Fémkeresk. 24		Levante 156		Vasmegeyei 93		Keleti-Murányi 22	
Back-malom 49		Nagybányai 99		Frankl 110		Miskolci 126		Lámpa —		Klein-szappan 5.4	
Borsod-misk. 125		Sajókondói 5.5		Ganz-Dan. 2050		Nova 137		Olajmüvek:		Klotild 4.9	
Concordia 34.5		Salgó 445		Ganz vill. 1075		Államvasút 380		Olaj 53		Szőkéneg 55	
B.-csabai 70		Ujlaki 127		Kistarscai 35		Tröszt 180		Marosvásárh. —		Pharmacia 16.5	
I. bpesti gőzm. 117		Unio bánya 28		Györfly-Wolf 75		M. helyi Erd. V. —		Sör és szeszipar:		Szikra 31.5	
Törökszentm. 28		Urikányi 700		Hofherr 110		Cukorgyárak:		Baróti 2.2		Török 27	
Bauxit-trust —		Faipari vállalatok:		Kaszab 45		Délcukor 415		Részvénytör 270		Dr. Wander 19	
Gizella 64		Mercurfa 1.9		Kissling 7.5		Horv. cukor 900		Temesi szesz 190		Labor —	
Hungária 87		Cserző 2.5		Kühne 33		M. cukor 1980		Fővárosi sör 38		Különféle vállalatok:	
Királymalom 32		Láng 81		Lipták 9.5		Georgia 314		Gschwindt 144		Bárdi 12	
Pesti Victória 195		Egyesült fa 18		Magyar acél 168		Mezőhegyesi 148		Keglevich 11		Bóni 49	
Transdanubia 55		Fornir 15.25		Belga fém 125		Stummer 1865		Királysör 75		Győri bór 80	
Nyomdák:		Guttmann 910		Lámpa 114		Élelmiszer vállalatok:		Pannónia s. 17		Brassói 305	
Athenaeum 108		Házai fa 104		Mérleggyár 13		Czinner 95		Temesi sör 165		Corvin-film 6.5	
Fővárosi 7.75		Honi fa 10		Motorgyár 26.75		Fiemei rizs 5500		Győri szesz —		Dorogi 15	
Franklin 72		Körösbányai 30		Olomár 18.5		Halkeresk. 22		Polgári sör —		Bettöntőde 126	
Globeus 33		Kronberger 15		Chaudoir 125		Szalámi 1550		Textilipari vállalatok:		Papír 27	
Kunossy 7		Lignum 45		Vegyipari 24.5		Ocean 17		Wernst textil 7		Feltén 700	
Pallas 152		Hitelfa 17		Vagongyár 62		Püspöki 22		Gyapjamosó 40		Hangya 17.5	
Révai 45		Amerikai 8		Mechanikai 28		Villanyi 59		Szövkötő 18		Királyautó 2.5	
Rigler 60		Erdő 3		Palágyi 8		Tokaji —		Goldberger 120		Német mezőg. 150	
Stephaneum 4		Malomsoky 7.5		Rex-Lloyd 4		Fruktus —		Győri textil 25		Östermező 180	
Ujságüzem 8		Nemzeti fa 370		Rimamurányi 129		Hafenyésztő —		Karton 94		Gumi 240	
Wodianer 5		Lichtig 3.3		Roessemann 61		Szállodák és gyógyfürdők:		Kender 45		Vasutforg. 140	
Pesti könyvny. —		Oia 510		Rothmüller 8		Roya 115		Pamut 185		Interexim 15	
Bányák és téglagyárak:		Rézbányai 82		Schlick 46		Egész 28		Szeg. kend. 360		Star 40	
Aszfalt-kátrány 14		Szlavonia 76		Schuller 35		Ligetszanat. 22		Unio textil 8		Telefon 108	
Beocsini 825		Nasici 1850		Teudloff 53		Lukácsfürdő 11		Juta —		Unio 30	
Borsodi 80		Victoria Bátor 43		Unitas 48		Schwartzner —		Jaquard —		Szolnoki 4	
Szentlőrinci 42		Zabolai 70		Vulkan gép 57		Hungária —				Palvalvai 13	
Csepeli építő 14		Thék —		Wörner 92						Dunántúli sertés —	
Cement 56		Zentai —									
Szászvári 270		Erdőbirtok —									
Kohó 315		Magyar Lloyd —									

